

KONFERENCJA PRZEWODNICZĄCYCH PARLEMANTÓW UNII EUROPEJSKIEJ BRATYSŁAWA, 23-24 KWIETNIA 2017

KONKLUZJE PREZYDENCJI

Uwagi wstępne

Konferencja Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej odbyła się w Bratysławie na Zamku Bratysławskim w dniach 23-24 kwietnia 2017 roku. W Konferencji wzięli udział marszałkowie i przewodniczący 44 parlamentów / izb z 28 państw członkowskich lub ich przedstawiciele, a także Przewodniczący Parlamentu Europejskiego Antonio Tajani i wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej Jyrki Katainen. Ponadto w Konferencji uczestniczyli przewodniczący lub ich przedstawiciele z trzech krajów kandydujących do UE oraz jednego państwa uczestniczącego w charakterze obserwatora. Konferencję przewodniczył pan Andrej Danko, Przewodniczący Rady Narodowej Republiki Słowackiej.

Przywołując punkt 5.1 sztokholmskich zasad podstawowych, uznaje się, że niektóre izby, ze względu na swoją konstytucyjną pozycję, nie mogą bezpośrednio poprzeć pewnych merytorycznych deklaracji politycznych, a zatem nie powinny one być postrzegane jako udzielające poparcia dla wszystkich punktów deklaracji. Mimo to przedstawiciele tych izb uznają w ich imieniu znaczenie podniesionych kwestii oraz intencje pozostałych uczestników w zakresie konkretnych rozwiązań zawartych w propozycjach.

Konferencję podzielono na dwie sesje:

- I. Przyszłość Unii Europejskiej jako globalnego gracza w kontekście zmian zachodzących na świecie oraz rola parlamentów narodowych.
- II. Przybliżanie obywatelom spraw parlamentarnych w obecnych czasach – wymiana najlepszych praktyk.

Przyszłość Unii Europejskiej jako podmiotu globalnego w kontekście zmian zachodzących na świecie oraz rola parlamentów narodowych

1. Przewodniczący przyznają, że ostatnie 60 lat to najbardziej pokojowy i pomyślny okres w historii Europy, w którym Unia Europejska odgrywała kluczową rolę. Unia Europejska została oparta na wartościach, takich jak poszanowanie praw człowieka, wolności, demokracji, praworządności i równości, które obecnie są równie ważne jak 60 lat temu.
2. Przewodniczący zauważają, że Unia Europejska okazała się najlepszym istniejącym wspólnym instrumentem w obliczu różnorodnych wyzwań, przed którymi dzisiaj stoimy.

Wyzwaniami, takimi jak terroryzm w obrębie naszych granic jak i poza nimi, kryzys migracyjny i uchodźczy, nierównowaga gospodarcza i społeczna, kryzys zadłużenia czy zmiana klimatu, należy zajmować się we współpracy z Państwami Członkowskimi.

3. Przewodniczący z niepokojem dostrzegają brak zaufania opinii publicznej do europejskiego projektu i europejskich instytucji, który pojawił się w ostatnich latach, a także ogólnie do życia politycznego, i uznają pilną potrzebę reagowania na to zjawisko. W tym kontekście Przewodniczący wyrażają zaniepokojenie wzrostem znaczenia w całej Unii Europejskiej ekstremistycznych ruchów i partii politycznych, które dążą do podważenia podstawowych zasad i wartości, na których opiera się Unia Europejska. Przewodniczący uznają, że ten trend dodatkowo przyczynia się do obniżenia zaufania obywateli do europejskiego projektu.
4. Przewodniczący przyjmują do wiadomości różne koncepcje reformy Unii Europejskiej i wyrażają chęć kontynuowania rozpoczętego już dialogu w tej kwestii. Przewodniczący zauważają i doceniają wysiłki podejmowane w tym zakresie przez instytucje europejskie i państwa członkowskie; nadal jednak istnieje możliwość poprawy. Należy udoskonalić komunikację między państwami członkowskimi, parlamentami narodowymi, instytucjami europejskimi, a przede wszystkim komunikację z obywatelami UE. Przewodniczący zauważają, że komunikacja ta powinna przebiegać w obydwu kierunkach - politycy i instytucje muszą być skuteczniejsi w objaśnianiu kwestii unijnych i informowaniu o problemach UE, ale muszą także z należytą starannością odnosić się do obaw wyrażanych przez obywateli.
5. Przewodniczący odnotowują wysiłki Komisji Europejskiej („Biała księga o przyszłości Europy”), Rady Europejskiej („Deklaracja Rzymska”) oraz Parlamentu Europejskiego (rezolucje przyjęte 16 lutego 2017 r.) podejmowane w celu przedstawienia ram dla debaty na temat nowej i nowoczesnej wizji Unii Europejskiej, która odzwierciedlałaby wszystkie wewnętrzne i zewnętrzne wyzwania, przed którymi stoimy. Przewodniczący z zadowoleniem przyjmują fakt, że debata ta odbywa się na wszystkich szczeblach społeczeństwa europejskiego, w tym w parlamentach narodowych i z tymi parlamentami. W związku z tym Przewodniczący z zadowoleniem przyjmują i doceniają wkład parlamentów Unii Europejskiej w dyskusję wniesioną podczas nieformalnego szczytu parlamentarnego w Bratysławie w październiku 2016, jak również podczas nadzwyczajnej Konferencji Przewodniczących, która odbyła się w Rzymie w marcu bieżącego roku. Musimy pracować nad tym, aby Unia Europejska miała solidne perspektywy zrównoważonego rozwoju społecznego i środowiskowego, wzmacniania konkurencyjności swojej gospodarki, zwiększenia potencjału kapitału ludzkiego, skutecznego zwalczania bezrobocia oraz wykluczenia społecznego i ubóstwa.
6. Przewodniczący przyjmują do wiadomości fakt, że Zjednoczone Królestwo powołało się na art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej, rozpoczynając w ten sposób proces wystąpienia z Unii Europejskiej, oraz odnotowują wezwanie przewodniczącego Rady Europejskiej Donalda Tuska do odbycia nieformalnego posiedzenia Rady Europejskiej w tej sprawie. Przewodniczący wyrazili nadzieję na sprawiedliwy, wyważony i przejrzysty proces negocjacyjny w sprawie warunków wystąpienia oraz ram przyszłej współpracy ze Zjednoczonym Królestwem, w ramach którego zarówno parlamenty narodowe jak i Parlament Europejski mają do odegrania ważne role, przy czym PE jest w pełni zaangażowany na poziomie unijnym. W związku z powyższym Przewodniczący są zdania, że rządy krajowe oraz sama Komisja Europejska winny regularnie informować parlamenty narodowe oraz obywateli Unii Europejskiej o postępie negocjacji.
7. W kontekście zmieniającego się obecnie międzynarodowego krajobrazu geopolitycznego, Przewodniczący podkreślają potrzebę umocnienia Unii Europejskiej na arenie światowej. Wymaga to wyważonych relacji opartych na międzynarodowych zasadach i standardach, a także wspólnego wysiłku i wzmocnionej współpracy z globalnymi partnerami i europejskimi sąsiadami w walce z globalnymi zagrożeniami i wyzwaniami; jednocześnie

nie należy zaniedbywać wielowymiarowych refleksji dotyczących perspektyw więzi transatlantyckich. Przewodniczący uznają, że cel ten można osiągnąć tylko wtedy, gdy Unia Europejska będzie działać wspólnie. W tej sprawie Przewodniczący dostrzegają również wysiłki podejmowane przez niektóre państwa członkowskie angażujące się w ściślejszą współpracę w zakresie obrony.

8. Pomimo istniejących wyzwań wewnętrznych, Przewodniczący dostrzegają potrzebę utrzymania kwestii rozszerzenia i sąsiedztwa Unii Europejskiej w harmonogramie działań. Współpraca między państwami członkowskimi a partnerami ma zasadnicze znaczenie dla kontynuacji bardzo potrzebnych reform w tych krajach. Bezpieczne, stabilne i bogate europejskie sąsiedztwo jest korzystne zarówno dla tych krajów, jak i dla Unii Europejskiej.
9. Przewodniczący potwierdzają znaczenie Globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej, przedstawionej w dokumencie „Wspólna wizja, wspólne działanie: Silniejsza Europa” autorstwa Wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej i Wysokiej Przedstawiciel do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z czerwca 2016 roku. Przewodniczący zachęcają biuro Wysokiego Przedstawiciela do wzmocnienia komunikacji z parlamentami narodowymi w zakresie wdrażania Globalnej strategii oraz intensyfikacji działań związanych z inicjatywą Wysokiego Przedstawiciela dotyczącą wizytowania wszystkich parlamentów narodowych w Unii Europejskiej.

Przybliżanie obywatelom spraw parlamentarnych w obecnych czasach – wymiana najlepszych praktyk

10. Powołując się na Konkluzje Prezydencji Konferencji Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej, która odbyła się w Warszawie w dniach 19-21 kwietnia 2012, Przewodniczący podkreślają swoje zaangażowanie na rzecz otwartości parlamentarnej, gwarantującej przejrzystość procesu legislacyjnego i potwierdzającej prawo opinii publicznej do dostępu do informacji parlamentarnych. Przewodniczący przyznają, że zaangażowanie obywateli i ich udział w życiu politycznym stanowią podstawę demokracji, a parlamenty narodowe i Parlament Europejski odgrywają kluczową rolę w zmniejszaniu dystansu pomiędzy obywatelami a polityką. Przewodniczący zauważają również, że parlamenty i parlamentarzyści są przedstawicielami obywateli wybieranymi w wyborach bezpośrednich, a ich wyjątkowa pozycja umożliwia informowanie opinii publicznej zarówno o polityce europejskiej, jak i krajowej. Przywołując nieformalny szczyt parlamentarny, który odbył się w Bratysławie w dniach 6-7 października 2016, Przewodniczący utrzymują, że ściślejsza współpraca oraz wymiana dobrych praktyk pomiędzy parlamentami może być użyteczna w wypełnianiu luki komunikacyjnej oraz zwiększaniu demokratycznej legitymizacji i odpowiedzialności.
11. Przewodniczący twierdzą, że potrzebne są dalsze działania na wszystkich szczeblach instytucjonalnych zarówno krajowych, jak i europejskich, aby przybliżyć Europę jej obywatelom w sposób zrozumiały i atrakcyjny, podkreślając wspólną historię i wspólne wartości europejskich obywateli. Przewodniczący uważają, że wzmocnienie społecznego wymiaru polityk krajowych i europejskich może istotnie przyczynić się realizacji tego celu.
12. Uwzględniając Konkluzje Prezydencji z Konferencji Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej, która odbyła się w Sztokholmie w dniach 13-15 maja 2010 r., Przewodniczący zauważają, że stały wzrost nowych elektronicznych form komunikacji może ułatwić udział społeczeństwa w procesie decyzyjnym, co w szczególności dotyczy młodszych pokoleń. Przewodniczący zauważają, że w niektórych parlamentach powszechne jest wykorzystanie nowoczesnych narzędzi komunikacyjnych, takich jak media społecznościowe i aplikacje elektroniczne.

13. Przewodniczący z niepokojem przyjmują informację o wzroście tendencji ekstremistycznych w wielu państwach członkowskich Unii Europejskiej. Przewodniczący uważają, że należy zająć się kwestią antyeuropejskich postaw, między innymi poprzez lepsze komunikowanie licznych pozytywnych skutków polityki europejskiej oraz efektywnego funkcjonowania instytucji europejskich zgodnie z postanowieniami Traktatów. Przewodniczący przyjmują również do wiadomości, że w obecnych czasach mowy nienawiści, fałszywych wiadomości i narastającej dezinformacji ważniejsze niż kiedykolwiek jest zapewnienie obywatelom UE przejrzystości, otwartości i bliskości procesów politycznych.

IPEX (Międzyparlamentarna Wymiana Informacji w sprawach UE)

14. Przewodniczący z zadowoleniem przyjęli Konkluzje dotyczące IPEX przyjęte na spotkaniu sekretarzy generalnych parlamentów Unii Europejskiej, które odbyło się w Bratysławie w dniach 20-21 lutego 2017 roku.
15. Przewodniczący chcieliby podziękować Izbie Deputowanych Luksemburga za pracę i wyniki osiągnięte w trakcie przewodnictwa w Radzie IPEX, w szczególności za wysiłki mające na celu sfinalizowanie rozmów dotyczących strategii cyfrowej IPEX oraz publikację podręcznika i ulotki IPEX. Przewodniczący podziękowali również Parlamentowi Europejskiemu za zapewnienie środków logistycznych i stworzenie infrastruktury systemu cyfrowego IPEX oraz za zorganizowanie jednego z posiedzeń Rady IPEX, a Senatowi Belgii za kontynuację zarządzania zatrudnieniem specjalisty IPEX ds. informacji.
16. Przewodniczący potwierdzają przyjęcie strategii cyfrowej IPEX i wzywają Radę IPEX do rozpoczęcia jej wdrażania poprzez realizację średniookresowego programu prac. Przewodniczący wyrażają nadzieję, że strategia cyfrowa IPEX będzie skutecznym przewodnikiem dla Rady IPEX w dążeniu do przyszłego rozwoju IPEX.

Grupa ds. Wspólnej Kontroli Parlamentarnej Europolu

17. Zgodnie z art. 51 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2016/794 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol) oraz zgodnie z art. 9 protokołu nr 1 dołączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Przewodniczący ustanawiają Grupę ds. Wspólnej Kontroli Parlamentarnej Europolu zgodnie z postanowieniami załącznika I.
18. Przewodniczący oczekują, że Grupa ds. Wspólnej Kontroli Parlamentarnej Europolu ustali szczegóły dotyczące trybu jej pracy, w tym prawa do informacji w odniesieniu do Europolu i ewentualnego udziału parlamentów obserwatorów. Co do zasady, Grupa ds. Wspólnej Kontroli Parlamentarnej Europolu będzie działać na zasadzie konsensusu.

ZAŁĄCZNIK I

do konkluzji Konferencji Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej przyjętych w dniach 23-25 kwietnia w Bratysławie odnoszących się do Grupy ds. Wspólnej Kontroli Parlamentarnej Europolu (GWKP)

Konferencja Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej zgodnie z:

- a) artykułem 88 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- b) Protokołem [nr 1] w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej dołączonym do Traktatu o Unii Europejskiej,
- c) rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/794 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol),

a także zgodnie z konkluzjami Konferencji Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej przyjętymi w dniach 22-24 maja 2016 r. w Luksemburgu,

uznając, że

- I) Grupa ds. Wspólnej Kontroli Parlamentarnej Europolu (GWKP), inaczej niż konferencja międzyparlamentarna, ma być organem kontrolnym i monitorującym oraz że GWKP musi być w stanie efektywnie wykorzystać swoje prawa do kontroli;
- II) GWKP monitoruje pod względem politycznym działania Europolu służące realizacji jego zadań, w tym wpływ tych działań na podstawowe prawa i wolności osób fizycznych;
- III) zadania i zakres odpowiedzialności GWKP są określone w art. 51 rozporządzenia 2016/794, w tym prawo wystąpienia z wnioskiem o stawienie się przed GWKP przewodniczącego zarządu Europolu, dyrektora wykonawczego Europolu lub jego zastępców, jak również Europejskiego Inspektora Ochrony Danych oraz prawo do prowadzenia konsultacji w związku z wieloletnim programem Europolu, w tym prawo do żądania dokumentów niezbędnych do wykonania jej zadań oraz prawo do sporządzenia podsumowania wniosków w sprawie monitorowania działalności Europolu pod względem politycznym;

przyjmuje, że aby Grupa ds. Wspólnej Kontroli Parlamentarnej (GWKP) kontrolowała działania Europolu:

- 1) Członkowie GWKP są wybierani indywidualnie przez poszczególne parlamenty/izby, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia wiedzy merytorycznej, jak również długotrwałej ciągłości oraz zgodnie z zaleceniem dokonywania wyboru spośród członków właściwych komisji parlamentów/izb. W miarę możliwości członkowie GWKP będą powoływani na czas trwania ich mandatu parlamentarnego;
- 2) Każdy parlament ma prawo do powołania najwyżej czterech członków GWKP, a w przypadku parlamentów dwuizbowych każda izba ma prawo do powołania najwyżej dwóch członków GWKP¹. Parlament Europejski ma prawo do powołania najwyżej 16 członków GWKP. Liczba członków powoływanych przez każdy parlament/izbę nie ma

¹ Nie narusza to możliwości przenoszenia liczby przysługujących miejsc między izbami parlamentu po wcześniejszym uzgodnieniu.

wpływu na równość parlamentów/izb. Ponadto, w stosownych przypadkach, każdy parlament/izba może powołać zastępców członków w celu zastąpienia pełnoprawnych członków w przypadku ich nieobecności;

- 3) Prezydencję GWKP wspólnie sprawują parlament państwa sprawującego rotacyjną prezydencję w Radzie Unii Europejskiej oraz Parlament Europejski;
- 4) Posiedzenia GWKP odbywają się dwa razy w roku. W pierwszym półroczu posiedzenie GWKP odbywa się w parlamencie państwa sprawującego rotacyjną prezydencję w Radzie Unii Europejskiej. W drugim półroczu posiedzenie GWKP odbywa się w Parlamencie Europejskim. W razie potrzeby, istnieje możliwość zwołania posiedzenia nadzwyczajnego za zgodą parlamentu państwa sprawującego rotacyjną prezydencję w Radzie Unii Europejskiej oraz Parlamentu Europejskiego lub za zgodą co najmniej jednej trzeciej parlamentów/izb, w celu przedyskutowania pilnych kwestii lub spraw, których nie można zasadnie włączyć do porządku obrad zwyczajnego posiedzenia. O terminie i miejscu nadzwyczajnego posiedzenia decydują wspólnie parlament państwa sprawującego rotacyjną prezydencję w Radzie Unii Europejskiej oraz Parlament Europejski;

ponadto zaleca, żeby posiedzenie konstytuujące GWKP odbyło się w najbliższym możliwym terminie w celu przyjęcia regulaminu, tak aby umożliwić grupie podjęcie prac w drugim półroczu 2017 roku;

ponadto zaleca przeprowadzenie przeglądu niniejszych ustaleń dotyczących GWKP po dwóch latach od jej pierwszego posiedzenia i przedstawienie wniosków z takiego przeglądu przez właściwą prezydencję Konferencji Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej.